

— APARE IN FIECARE LUNĂ DE DOUË-ORI —

Abonamentul : 6 coroane (8 franci) — Redacția : str. Lemnelor 39. — Administrația: str. Lemnelor 44.

✻ IUBIRI. ✻

*Am cetit o noapte întreagă
Tot iubiri, și-am ris de ele
Sămăneau una cu alta
Și cu dragostile mele.*

*Fet frumos cu părul de-aur
S'a 'ndrăgit de-o cosinzană —
De luceafărul din ceriuri
O copilă pămînteană.*

*Florile din poieniță
Indrăgir' dalbele stele
Deși n'au primit săruturi
Făr' prin lacrimi, dela ele.*

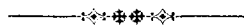
*Luna vecinic călătoare
Și azi doru-și mai alungă,
Pe cărarea tăinuită
La păstorul cel din luncă.*

*Noaptea îndrăgit-a ziua
Cu-a ei raze dulci de soare,
Și tot fuge s'o-ajungă
Peste-a codrilor rézoare. —*

*Mai pe sus ca un luceafăr,
Mai frumoasă ca o stea,
Și ca florile din luncă —
Era și iubirea mea...*

*Și mă mir de ce cu toții
Ne 'ndrăgim așa ușor,
De luceferi și de stele
Și de visuri care mor?!*

V. B. Munteșcu.

— Om fericit. —

— Novelă —

În fiecare zi auzim tot de nefericiri și iar de nefericiri, cât ar crede omul că a perit fericirea din lume. Dar nu-i chiar așa. Sunt în lume și oameni fericiți, și încă dintre aceia, pe cari i-am crede că numai fericiți nu pot fi. Dar sunt fericiți, și nu numai fericiți pe o minută două, ci fericiți aveau pe toată viața. Un astfel de fericit cunosc și eu, drept că numai unul, dar tocmai fiind că așa rar dăm de câte un om fericit, cred că nu va fi de prisos să vi-l fac cunoscut.

Îl cheamă George. E om cam de 60 de ani. Carte nu știe. Unde s'a născut nu știe, părinții nu și i-a cunoscut. S'a trezit și el într'o bună dimineață la noi în sat, în Reteag. Apoi este o zicală: „Cine bea apă din valea Reteagului, nu mai merge din el.“ Și se vede că George o fi beut apă din valea Reteagului — de o fi avut după ce o bea — că de atunci e „din Reteag.“ Cât a fost de mare, când s'a trezit în Reteag, nici el nu știe. Atâta spune, că era în cămașă lungă — adecă nu simția încă lipsa altor haine, și că era desculț și cu capul gol. A venit într'o căruță — dar nu știe din cătrău — și căruța a poposit lângă vale, sub podul cel mare la Reteagului, și el s'a depărtat de căruță și mai mult n'a văzut aceea căruță, ori și de o a văzut — nu o a cunoscut. Destul că nimenea n'a întrebat după el și el n'a avut după cine întreba, pe cine caută. Așa a rămas în Reteag, pe drum, copil perdut. Era vară. Copii din Reteag mergeau la vale de se scaldau. George numai decât se făcu cunoscut cu câțva și-l duseră pe la ei și acasă și mamele lor îi întreba: al cui e copilul ăsta? Iar ei ce știau să răspundă? „Îl cheamă George, ne-am întâlnit la vale.“ Și-l întrebau femeile: a cui ești tu copile? — A mamii. — Dar unde-i măta? — A dus-o popa în groapă. — Dar tată nu ai? — Nu. De unde ești? — Nu știu. Cum ai venit aici? — Într'o căruță. — Unde-i căruța? — Nu știu. —

Atâta-i tot ce știa George spune. În scurtă vreme știa tot satul că în Reteag s'a zărăstît un copil perdut și nu știe de unde este și al cui este, numai atâta știa spune, că-l cheamă George și că pe masa o-a băgat popa în groapă. Auzi și primarul satului de copilul cel zărăstît și se bucură și-și gândi: „Dă Doamne se nu-l cerce nimenea, c'a crește el cum a crește și peste câțva ani avem cu cine ne scăpa de cătane. Că p'acele vremi se prindeau feciorii pentru oaste cu funea și se amăgiu cu vărbu pruncul. Adecă lucrul era așa, că tot satul avea să dea din timp în timp câte 2—3 feciori, ba care sat era mare trebuia să dea și câte 4 feciori, iar care sat era mai mic, scăpa și câte cu un

fecior. Când venia dela varmeghie (comitat) porunca pe la primarii satelor, care primar câți feciori trebuia să dea la oaste, atunci era cea mai mare învălmășală. Că pe cine să știe da? Feciori de gazde n'ar prinde, că, ori cum, și primarul cu ei are de trăit. Apoi cât îi ținea și primăria? Vorba cântecului:

Primăreasa noastră-i doamnă,
Până colo mai spre toamnă;
Primaru nostru-i jupân
Până-n postul lui Crăciun.

Atunci se schimbau *biraiele* (amploriații satelor: primar, jurați, părgari, și străji ș. a.) și dacă primarul ar fi cutezat să prindă cu funea pentru oaste vre un fecior de gazdă, atunci de bună seamă nu mai era primar în veci, și de avea feciori, la cea dintâiu prindere cu funea, pe feciorii lui iar fi dat satul, ca și-ar fi zis: și el a dat pe feciori de ai noștri. Deci se bucurau primarii când aveau în sat ceva feciori străini, copii nimănu, după care să nu-i mai pară nimăru rău când i-or prinde cu funea și i-or duce de i-or tunde.

Așa se bucură și primarul dela noi, auzind că s'a zărăstît un fecioraș a nimănu prin satul nostru, că peste câțva ani s'a plăti satul cu el de împăratul.

Deci chemă juratii și bătrânii satului și ținu sfat, ce-i de făcut cu copilul cel rătăcit? Și din sfatul lor eși așa, că să nu-l alunge nimenea de pe la ușile lor, unde va ajunge flămând — să-i dea de mâncare, unde l-a apuca noaptea — să-l culce după cel cuptor, să-i mai dea și ceva hăinițe, ce rămân de la copii lor, până va fi de ceva slujbă, atunci l-a lua cineva slugă și colo când va fi *cotângan* s'or plăti de împăratul cu el.

Așa eși din sfatul bătrânilor, dar altcum era scris în cartea sorții să se întimple.

Că peste câțva ani George era destul de mare de purtat traista cu merindea de a umăr și băta-n mână. Atunci îl luă primarul slugă și-l purtă la miei, apoi la viței, iar când era mărișor, de prindea a zice-n fluer și a mâna boii la plug — veni resmelița și după ea veni slobozenia, cu care de odată încetă și prinsul feciorilor cu funea. După numărș încă nu cercă nimenea de George, că el nu avea numărș. Așa el scăpă de miliție și slujă pe la cele gazde până erau toți însurați feciorii, cu care se apucase el holteieș. Atunci se gândi și el la însurat. Se spunea a fi dela noi, că aci se apucase, de aci se credea a fi, aci îl cunoșteau toți și aci cunoștea pe toți, aci se simția acasă. Dar aci ca și ori unde în lume, George nu avea nimic — ce să zică că-i al lui, decât hainele de

pe el și ceva bănișori, ce putuse cruța din slujit, puțin, vezi bine, că atunci nu era simbria slugilor așa mare ca azi. Că atunci numai gazdele cele mai mari și domnii țineau argați, ceilalți oameni munceau singuri și mulțumeau lui D-zeu, că i-a scăpat de focuita de iobăgie.

Destul că George, văzând că toți cei de odată cu el sunt însurați, își puse carul în pietri să facă și el, ce vedea că fac alți oameni, să se așeze pe fărină, să se însoare.

Înainte de revoluție era mai ușor însuratul și pentru feciori săraci, numai de erau muncitori buni, că domnii de pământ aveau destule case părăsite și aveau lipsă de brațe vinjoase la lucru. Astfel de case cu

Perde vara.

câteva bucățele de loc, le da la astfel de feciori pe zile de lucru. Și fetele încă puțin se uitau atunci că din ce oameni e feciorul, care le cere, de oarece: ori după cine s'ar fi măritat, slujbă la domni trebuia să facă. Nici nu se pomenea înainte de revoluție să capete fetele ceva zestre mare, ca azi, bună-oară partea din moșie; mult de căpăta fata 2—3 perini, o ladă românească, făcută din lodbe de fag, un țol și hainele ei din fetie. Ba se întâmpla și așa, că unele nu duceau la bărbați altă zestre, de cât cum zice cânteca:

Nici țol și nici ladă
Numai inimă stricată,
Nici ladă, nici țol,
Numa inimă cu dor.

Dar la câțiva ani după revoluție trebile se schimbă. Fetele la măritat, căpătau zestre din toată averea părintească, din vite, din bucate, din hăineturi, din case, ba chiar și din pământ. Iar azi capătă zestre parte dreaptă din toată averea părintească „că doară și fata-i zidirea lui D-zeu ca și feciorul,” ba unele, când se mărită, stau să scoată și dinții din gura părinților, să-i ducă la bărbat ca să se poată lăuda că uite, ce zestre mare au adus.

Dar apoi îndată după revoluție și fetele prinseră a și deschide mai bine ochii cu cine-și leagă capul. Fetele de sortași se măritau numai după feciori de sortași, că ele și ziceau așa: sunt din oameni, tata-i sortaș, imi dă zestre din tot ce-i la casă, dar și mirele trebuie să fie din oameni și să-i dea părinții parte barem atâta, cât am eu dela părinții mei. Va să zică: de odată cu libertatea veni și moda de a se face căsătoriile din interes material mai mult de cât din iubire. Azi nu-i rar cazul când fetele avute — fie altcum chiar toate — cântă în șezători să se nădăia că feciorii:

„Măi badiță, dumneata
Nu gândi că mi-i lua
Că măicuța nu m'a da;
Că io, bade, 's învățată
Se mân juncanii la apă;
Dar la tine ce-oiu mâna,
Măța și pe mumă-ta?!

Așa o păți și George, când voi să se însoare; la joc fetele jucau toate bucuoroase cu el, că știa juca și iui ca puțin feciori și știa zice-n flueră și în frunză, și știa hori cât l'ar fi ascultat fetele și flămânde. Dar să se mărite după el doară nici una n'ar fi voit, că, ce să zică omul: nici avea unde o duce, nici cu ce o ținea. Iar fetele ziceau cum zic și azi: Oare cu ce m'a ținea? El vedea cum stau lucrurile, deci nici nu se îmbia la nimenea de ginere, numai spunea la joc că îndată ce trece crăciunul, el se însoară. Cum ajungea la joc, prindea a iui:

Să vă joc, sărate fete,
Să nu stați lângă părete;
Să vă joc până-s fecior
Să nu duceți de joc dor,
Că dacă m'oiu însura
Mult îți sta și-ți suspina.

Iar fetele: răspundeau în glumă.

„Suspina-va Marți-sara!”

Dar el nu se da, ci le răspundea cum știa:

Ba voi îli suspina, că să știți că îndată ce trece crăciunul mă însor, iar voi nu vi-ți mărita toate odată, și cele remase-ți pomeni voi pe bietul George.

— Te-a pomeni hantătar. — D'apoi și așa va fi bine, amu hai să jucăm una românească, că știi tu zicala:

„După jocu românesc
Stângu-mă și mă topeș!”

(Va urma.)

Ion Popu Reteganul.

Din veacul nou...

*Din veacul nou un an se duse...
Inmormintându-l stau pe gând:
De rostul morții, al vieții,
Amarului și al dulcetrii,
Ca Hamlet, singur întrebând...*

*Și nu știe să-mi dea răspunsul
Plăcerea scurtă, — dorul stins...
Nici chiar nădejdea zimbitoare
Cu farmecele trecătoare,
Ce'n brațul lor mereu m'au strins...*

*Ca vînt ce trece-n altă lume
Adie timpul peste noi...
Și foc aprinde, doruri stînge,
Pe toți în cale ne atinge
Lăsând noroc, — lăsând nevoi...*

*Se vestezesc și flori și frunze...
Și poama cade la pămînt...
Bătrână azi-mâni o să fie
Copila tineră, șglobe!
Sbârcită... sarbădă la gând!*

*O! nu-nțelegem rostul morții,
Dar -- toate, vezi, se nimicesc!
Și ce folos de dragul lumii
Atunci când ne vom face mumii?
Când flori în suflet nu mai cresc?*

*Copilă, vino iar în brațe!
Ca să uităm un an perdut,
Să reparăm ce-am dat uitării:
Gustând dulceața sărutării,
Iubindu-ne ca și-n trecut!*

*Ah! Să trăim în drag și dulce
Acum până când nu-i târziu!
Și să te strîng pân'am putere,
Până când buza ta-i de miere,
Când are farmec dorul viu!*

*Căci timpul trece... Vine iarna...
O să înghițe dorul sfînt!
Și, Doamne, nimeni nu mai știe:
Găsim, sau ba, vre-o bucurie
In somnul vecinic din mormînt?*

Alexandru Aciu.

Patruzeci de mii de franci.

— Istorisire de E. Legouvé —

Ieri am fost martor al unei întâmplări, care m'a emoționat foarte mult. Se poate, că alții o vor considera mai mult de întâmplare nostimă, decât emoționătoare. Se poate, că cineva va și condamna faptul, ca ceva din cale-afară. De ajuns, că pe mine m'a emoționat. De aceea nici nu-mi spun părerea asupra acestei întâmplări, ci o istorisesc.

De două săptămâni petrec în împrejurimea Parisului la un bun prieten, care are o casă drăguță, și cu confort aranjată. Sub scutul și îngrijirea ospitalieră a stăpânului casei s'a format o mică colonie, constatătoare din numeroși membri. De obicei la masă stăm câte 15, câte 18, industriași de frunte, funcționari, avocați și artiști.

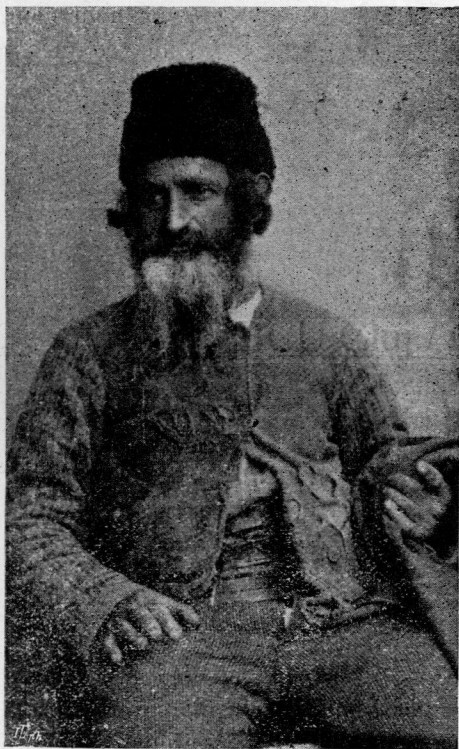
Dintre toți, mai mult mi-a plăcut o mică familie. Această familie constă din 3 membri: bărbatul, soția și un băiețel de 13—14 ani. Bărbatul e avocat, de

bun reuune. Dar în afară de asta are înaintea mea și nu alt merit; deși căsătorit de 15 ani își iubește soția cu aceeași gingășie și intimitate, cu care iubesc de obicei căsătoriții de două săptămâni.

Soția lui e și vrednică de această iubire. Ne amintind frumseța ei, dar în expresiunea feței, în umblet, în maniere, în vorbă are o simplitate naturală, care e într'un propriu contrast cu farmecul zilnic ce-l vedem la femeile noastre tinere. Nimenea nu se îmbracă mai cu gust, decât ea; dar gustul ei fin, elegant nici când nu ajunge marginile cochetăriei. Nimenea nu-ți istorisește ceva mai cu spirit și interes; dar expresii vulgare sau anecdote cu dublu înțeles nu auzi la dînsa. Privirea, ținuta îi e totdeauna calmă, liniștită; dar în ochii ei mari, cumiți se reoglindează, câtă putere are în mărinimia sufletului, care în cas de lipsă își dovedește superioritatea. E imposibil să nu știe, că e

frumoasă; dar nu o tradează nici când și ținuta asta par' că încă potențiază stima față de dînsa. De fapt această damă intrunește în sine privilegiul maturității: deșteaptă stimă față de persoana ei, exercează superioritate asupra altora.

Membrii bărbați ai micii colonii, după dejun de obicei făceau escursiune la Paris, ca să audă vesti despre evenimentele critice ce s'au petrecut,¹ iar la masă să le poată discuta. Advocatul nostru ieri la șese oare, timpul obicinuit al mesei noastre încă nu sosise. Am așteptat până la 6^{1/2}, până la 7, dar n'a sosit. Atunci ne-am pus la masă, mai ales la stăruința nevastei lui,

Un evreu.

care pe lângă toată predominarea nu'și putea ascunde iritația și presimțul de rău. În sfârșit la opt, când eram în grădina la cafea a sosit și bărbatul; cu fața când palidă, când victorioasă, dar se vedea, că e din cale afară obosit.

— Ce s'a întâmplat cu tine? Ce-ți lipsește? îl întrebă soția înspăimântată, cu vocea plină din gingașie și îngrijire.

— Fii liniștită dragă! Fiți liniștiți cu toții, răspunde avocatul, pentru că cu toții ne-am sculat și ne-am grupat în jurul lui. Băiețelul i-a luat mâna și i-a sărutat-o.

¹ Această istorie e scrisă în Iulie 1870 în timpul când erupsese războiul franco german.

— Fiți liniștiți! Nu-i nimic rău, ba din contră.

— Cum? Din contră?

— Iacă ce mi s'a întâmplat. La oara unul după amiazi treceam pe lângă club; un bun prieten și client era la fereastră. Urc scările, ca să aud vesti dela dînsul. În club toți înnotau în valuri de bucurie, căci sosiseră vesti admirabil de bune. Asta m'a electrisat și pe mine. Mai târziu am început și eu a juca cărți și m'au amăgit și pe mine să mă pun la masă. Am șezut și minunea minunilor, câștigam într'una. Mi-ar fi plăcut să mă scol și să plec, dar nu se putea, căci câștigasem. Norocul m'a favorizat așa de nebunește, că după un joc de cinci oare era o groznică sumă de bani înaintea mea: patruzeci de mii de franci!

— Ce noroc! răsună din toate părțile. Ei, asta-i noroc! — Patruzeci de mii ai câștigat tată?!

Fiecare a spus câte ceva, numai soția lui nu. M'am întors către dînsa, și am văzut două lacrimi mari căzându-i din ochi. Fără de veste prinse mâna bărbatului și îi zise:

— Vino și stai la masă — ești grozav de obosit! Au plecat amândoi.

Mărturisește, că lacrimile ce am văzut în ochii ei, nu mi-au plăcut. Că s'a bucurat tinera damă de acest mare noroc, înțeleg, dar ea să plângă, să verse lacrimi de bucurie la vederea banilor, a banilor câștigați în cărți, nu sunt în stare să înțeleg! N'aș fi crezut, că din acești ochi cad și *astfel* de lacrimi!

Am părăsit societatea și eufundat în gânduri, am plecat în cealaltă parte a grădinei, lângă izvorășul, ce serpuiește prin tufișul des. Eram de câteva minute aici, când mi-atinseră urechia la început sgomot de pași, după aceea singuratică tonuri. Printre ramuri și frunze am recunoscut pe avocat cu soția, ei încă veniseră în partea asta și s'au așezat de cealaltă parte de tufiș pe o bancă. Conversația lor la început era vie și iritată.

— Ah! — zise bărbatul. Calmează-te puțin — e absurditate, ce spui.

— Se poate, dar când mă stăpânește!

— Să rezonăm puțin!

— Aici nu hotărăște rezonul, ei simțemintul — și eu o simțesc...

— Fiece om lucrează, ca mine!

— Se poate, dar tu nu ești acel „fiece om!“ Nu pot să-ți spun altceva decât că afacerea aceasta îmi cauzează foarte mare durere!

Am auzit precis de tot că lacrimile îi înăbușară vocea.

— Poți să știi — începu iarăși ea emoționată. — că nu trăiesc în al șeptelea cer și că nu-mi bat joc de bani. Dacă răsplata muncii tale, care ai meritat-o cu truda, cu talentul tău, mi-o aduci acasă și mi-o poți

înainte, o string cu bucurie la pept, sînt superbă de ea! Pentru ce mi-e rușine acum de acești bani? Pentru ce?... Vrei, să ți-o spun sincer? Pentru că mă mustră gîndul, că nu e cîștig cinstit!

Bărbatul sări iritat la auzul acestor cuvinte.

— Știu, că ce am spus e prea mult, dar o susțin. Nu mă pot scăpa de gîndul, că ce ai cîștigat tu, altul a pierdut; că ce te face pe tine bogat și se te bucuri, pe altul îl face să desprecieze! Și copilul tîu... gîndește-te la copilul tîu... copilul nostru. Pîn' acum i-ai fost exemplu viu în onestitate, altruism, acum a văzut, cum te bucuri de banii cîștigați în cărți, a văzut cum s'au adunat în jurul tîu oamenii cu felicitările lor! Nu crezi, că această scenă a săpat urme adânci în inima lui, încât a plantat cel mai scîrbos păcat, pasiunea preamărită a jocului de cărți? Și cine a făcut această? Tu însuși!... Oh, mi-e scîrbă de afurisitele alea de patruzeci de mii de franci!

Sfîrșind aceste cuvinte s'a ridicat și a plecat. Bărbatu-său a însoțit-o. Acest dialog m'a adus în confuzie. În starea asta m'am rentors în casă. I-am găsit pe amîndoi acolo. Bărbatul era îngândurat, tăcut. Soția lui sta aplecată peste lucrul de mîna, ca să nu i se observe paliditatea feții. Au sosit ziarele de seara. Aduceau vesti despre răsboiu, despre svîrcoliri, subscripții, donațiuni, înființarea de ambulante voluntare, cu un cuvînt despre toate pregătirile unei expediții desperate.

— Sperez, domnule avocat, că ne plătești o masă

admirabilă în café Anglais din cei 40.000 de franci — zise un tîner din societate.

— Nevestei dumitale îi faci o toaletă admirabilă! — adause o damă tineră.

— Tată — se ruga băiețelul — să facem un voiaj în Elveția.

Advocatul n'a răspuns nimic. După o pauză, zise rezolut:

— Nici una, nici alta. Pentru altceva am destinat banii.

— Pentru ce?

— Pentru cheltuielile înființării ambulante pe seama oștirilor

Soția lui s'a ridicat adînc mișcată și l-a îmbrățișat.

Toți au rămas surprinși și uimiți. Băiețelul rămase cu ochii ațintiți și nu înțelegea ce a auzit.

— Nu înțelegi și tu miri, — scumpul meu. Ascultă și mă înțelege. Pîn' acum nici odată n'am întrebuințat pentru mine și pentru familie alți bani, decât cari i-am cîștigat și meritat cu munca mea. A cîștiga în cărți nu e merit pentru cel ce cîștigă, pentru cel ce pierde e mare necaz și supărare. Bani de aștia mie nu-mi trebuie.

— M'aș rămăși, că femeia-sa l-a înduplecat la prostia asta! șopti o damă mai în vîrstă în urechea vecinei sale.

Aceasta e istorisirea mea. Nu știu, ce părere are altul despre dama asta; dar eu aș fi fericit să am mamă, fată, soție sau soră asemenea ei!

Trad. de **Miți Victoria Onișor.**

Adevăratul noroc.

Cînd eram normalist, cum ne ziceau atunici cînd eram în școala elementară, eră fericită, priveam — mi aduc bine amînte — cu un respect, cu o teamă oare care la „gimnaziști“, iar cei din gimnasiul superior, erau „domni“ adevărați. — — — Dar ajuns în gimnasiu, priveam cu mîndrie la cei din dărătul meu, mă uitam cu satisfacție la pomposul edificiu gimnasial, ale cărui trepte le călcam și eu zi de zi; dar credeam că mai mare fericire decât a fi „matur“ nu există. — —

Trecui maturitatea cu succes — — — am în busunar censura de profesor — — dar norocul adevărat — — repet: norocul *adevărat* — după contemplațiile proprii de pînă acum, nu se află în diplome, nu în posturi salarisate bine — — ci-o spun din experiență — în viața familiară fericită, pacinică.

Ce folos avem de rezultatele obținute pe ori care teren al activității noastre — — ce folos am de diferitele calificății, cari — spre îndestulirea ambiției individuale — mă năsuesc a-le obține, — — — ce folos

am în fine de toate bunurile lumii — — dacă în casa mea, dacă în sinul familiei mele domnește disarmonie — — — e stăpână discordia continuă și nu spiritul blînd al păcei și buneii înțelegeri? — — —

Și oare cine e urzitorul acestui „adevărat noroc“ în sinul unei familii? — — —

— Cine altul, decât „femeia!“ — — —

Ea are destinul, ca mult, puțin, — după cum ne permit împrejurările să se nisuiască a introduce în cercul familiei spiritul cruțării. Ea trebuie să ne arete, cum se poate cu puțină sirguință, nițel gust estetic chiar și cea mai sarăcută odaie aranja astfel, încât să te atragă, să-ți fie o plăcere a petrece în ea. Ea — — și numai ea — — poate arăta soțului, copiilor ei, că viața familiară e o fericire, — — ba pot zice e unica fericire, pe acest pămînt. — — — Ea trebuie ca prin manierele ei îngerești, prin gustul său estetic, să facă din cea mai modestă locuință, un paradis atrăgător pentru bărbatul și copil ei, — — așa aceștia cu

toții — — — fără impuls estern să vină la convingerea că: „nicăiri nu-i așa bine, ca la noi acasă!“ — — —

A avut drept poetul când a zis:

„Tu ești steaua vieții mele“

A avut drept, căci femeia e în adevăr steaua care ne poate conduce la „adevăratul noroc“ sau la eterna nefericire. — — —

Și ce fericire mai mare e pentru părinți, decât când ved, că fetițele lor — acum mărișoare — sunt pline de modestie, bune, ascultătoare! — — — Ce plăcere mai mare e ca atunci, când vezi că două surori se iubesc ca doi porumbei! — — — Și ce noroc mai mare e decât a avea conștiința, că aceasta este opera ta! — — —

Da, femeia bună, femeia cu minte; acesta-i adevăratul noroc! —

Nițu.

La Crăciun.

(Datine)

Orologiul, singurul meu tovarăș din odaia mea liniștită, bate deja zece. Pe un moment las la o parte chemia cu formulele ei seci și dau curs liber gândurilor. Mă cuget la sfintele sărbători, ce se apropie și pentru cari se fac mari pregătiri în capitală. Fără veste gândul îmi zboară la țară, la satul, în care m'am născut și am petrecut anii plăcuți din copilărie. Cu câtă bucurie așteptam și mai târziu, pe când eram prin liceu, să vină Crăciunul, să merg acasă să spun părinților, ce am învățat și să ved turca. Cât de iute îmi treceau feriele sub impresia datinelor legate de sărbătorile Nașterii Domnului!

Comuna mea natală așezată nu departe de „Poiana Tomii“ nu prea ține paș cu progresul, dar ține tare la datinele strămoșești. La Crăciun, la Paști, Sân-Georgiu, Rusalii afli deosebite datine și superstițiuni. Mai însemnate și mai numeroase sunt datinele și superstițiunile legate de Crăciun și Anul nou.

Încă la începutul postului, feciorii se sfătuiesc cum să își petreacă Crăciunul, la cine să fie berea, cum o să facă turca, în care sat să meargă „lăturenii“ etc.

După ce și-au propus o casă corespunzătoare, unde să fie berea, se duc și roagă pe stăpânul casei să le fie gazdă. Dacă aceasta s'a învoit, la signalul buciului se adună aici mai în toată seara. Aici își petrec sêrile lungi de iarnă pregătind turca și deprinzându-se cu învățarea colindelor.

Lepedeul, cel mai frumos, de deosebite colori, dintre cari nu-i iertat să lipsească treicolorul, îl împrumută pentru ca să facă turcă. Un cioc de lemn pregătit potrivit, la a cărui parte mai bine zis falcă inferioară e legată pe din lăuntru o ață, de care dacă tragi, cele două falci vin în contact și se produce un sunet.

În partea din dărăt a ciocului e înțepenită o botă, ce servește pentru întregirea tactului, în timpul, cât se joacă turca și carea înlocuește așa zicând grumazii și picioarele dinainte. Pe partea de-asupra a ciocului e înțepenit un cap fantastic cu urechi de iepure; iar din dărătul capului e cusut lepedeul, pe care sunt a se coase deosebite mărgele, cōnaci și figuri tăiate din iască albă numite prășnele.

Turca abia în ajunul Crăciunului e gata, căci trebuie să se îngrijească și de lăturenii.

Se hotărăse adecă cari să meargă într'un sat vecin și să roage feciorii de acolo să vie lăturenii. Și dacă acestia s'au învoit, ca trei zile să le petreacă toți împreună la noi în sat, iar trei în satul respectiv, își dau în schimb ca garanție obiecte, ce formează juvaerul lor ca: zale, crucițe, prășnele etc. hotărînd în care sat au să-și petreacă cele trei zile dintăiu.

Acum așteaptă numai sfintele sărbători.

În ajunul Crăciunului copiii se adună la școală, de unde apoi pleacă prin sat la „colăcei.“ La fiecare casă capetă cozonaci din făină albă, sau mere și turte.

În ajun focul nu se stinge nici la o casă, pentru ce ei nu își pot da sama, dar se vede a fi o datină de a Romanilor cu „focul sacru,“ ce-l păziau Vestalinele.

După ce a însărat, bărbații isprăvindu-și treburile economiei, vin în casă. La foc terbe oala cu găluștele, iar în casă se povestește de turcă, de colinzi s. a.

În fine buciul cheamă pe feciori la turcă. După ce fiecare își dă părerea, dacă e destul de împodobită turca, se aleg: 2 vătavi, 2 colceri (cluceri) și 2 căprari. Aceasta alegere ține de multe ori oare întregi, căci mai fiecare aspiră la vr'unul din rangurile de mai sus.

Fiind în modul acesta constituiți iau turca și merg la primar. Musicanții — doi faraoni le zic până acolo „de-a chiuita,“ iar ei în decursul drumului nu fac alta decât chiuie.

Ajunși la primar, îl roagă să le conceedă a umbla cu turca la colindat, promițându-i, că se vor purta cinstit. Îi spun, cari sunt aleși de vătavi, colceri și căprari, cari totodată împreună cu gazda lor sunt răspunzători pentru ori ce neorânduială, ce s'ar întâmpla în spre ziua Nașterii, adună și depun o neînsemnată sumă „în lada bisericeii,“ colindă la primar mai întâiu apoi pleacă din casă neasă.

În fiecare casă li se deschide ușa cu bucurie, căci în tot locul cu drag așteaptă turca.

Spun bătrânii, că turca ar fi represăntând un animal antidiluvian, ce n'a vrut să intre în corabia lui Noe. Acel animal să fi zis, că poate suporta inotând patruzeci de zile, neînțelegând, că trebuie să suporteze tot pe

atâtea nopți și așa a perit. În aducerea aminte a celui dobitoc tac la Crăciun turea.

În fie care casă turca intră mai întâiu. După ea urmează faraonii, cari trag din volină și pe urmă feciorii. Turca joacă iar feciori intrând pe ușă încep a colinda :

„Sculați sculați mari boieri.
Florile dalbe
„Că vă vin juni bunii
„Junii buni colindători ;
„Dar eu dinșii cine vine,
„Vine Domnul Dumnezeu
„Mititel și 'nfășețel
„În mâna dreaptă cruce-aduce
„În cea stângă măr de aur.
„Crucea o dau junilor.
„Măru-l dau bătrânilor,
„C'asa bine-o dăruim
„Cu ziua de-ajunului
„Cu seara Crăciunului.
„Și cu-o mândră de colindă
„Dela noi de la v'o doi
„Mai vârtos dela Christos;
„Ce-o nchinăm de sănătate,
„Că-i mai bună decât toate.“

Unul dintre feciori agrăește pe stăpânul casei cu aceleași vorbe în fiecare casă. „Să te faci cu voie bună — jupâne gazdă — pe o mândră de colindă dela feciorașii noștri, și dacă fecioriașii noștri au greșit, fă bine și iartă, că te va ierta reul peste an. Dar întrebarea n'are greșală, fete, feciori aveți de colindat? La acestea stăpânul casei le mulțumește și spune dacă sunt copii, pentru cari flăcăii acum acomodează colinde deosebite, în a căror text amintesc și numele copilului! Răsplata acestora: mere, nuci și alune mai cu samă, dacă în casă se află o fată de măritat. Găzdoaia casei le pune de cină, iar soțul ei începe a le închina cu plosca cu vinars — firește și asta din datină.

Lăutarii tac și turca înceată de-a mai juca. Iar cel, care joacă iese pentru ca să incurajeze copii, cari până acum au stat ascunși de frica turcii.

Pe urmă li se dau doi colaci, pe cari îi iau în primire căprarii și pofind noapte bună se duc chiuind până la altă casă.

După ce a trecut turca vin vecine și colindă la fereastră, pe cari le cheamă în casă și le tractează — din datină cu vinars. Mai pe urmă vin țigani, cari își termină colinda tot cam în modul următor :

„Cine ne-a da cărnăcior
„Crească-i porcu mărișor
„Să nu'ncapă'n cotesor.

Ori

„Cine ne-a da brânzișoară
„Crească-i turma mărișoară.“

Se face ziua, iar cu turca încă n'au fost la colindat la toată casa. După amezai continuă, dar turca și-a cam lăsat prâsnelele, pe unde au fost copii mici, cari au plâns, dacă n'au voit să le deie lor.

A doua zi de Crăciun, după ce au eșit dela biserică se duc flăcăii să primească lăturenii. Le închină cu plosca cu vinars urându-le bun sos și petrecere bună, apoi îi conduc la gazda berii, Vătavii, colcerii și căprarii

străini aduc ca donuri la ai noștri colaci, pe cari sunt așezate turte, nuci, mere și câte 10 taleri.

După prânz ies afară, unde feciorii și fetele se înșiră în joc, copiii se joacă de-a prinsa, iar babele, cari nu pot lipsi nici în frigul cel mai mare, privind pe jucăuși, încep cu povestile.

Sara se apropie. Flăcăii petrec fetele acasă, apoi se duc la cei doi vătavi. Aici cînează, iar după cină joacă toată noaptea cu fete și neveste din vecini.

A doua noapte o petrec la „gazdă,“ iar a treia zi luându-și rămas bun dela toți, cu cari au făcut cunoștință se duc invitând pe ai noștri la ei.

Acum e rëndul la ai noștri să meargă lăturenii și la vătavii, colcerii și căprarii noștri să ducă daruri, celor cari le-au dat lor. În sat domnește liniște Sărbătorile au trecut.

La anul nou.

După ce s'au dus lăturenii, în sat nu se mai vorbește decât despre ei, cum și-au petrecut, cu care fată a jucat cineva mai mult și dela care a luat „vr'un inel, vr'o veriguță sau vr'un măr din sin.“ A trecut Crăciunul, dar vine anul nou. Acum o să și caute fetele norocul și să afle dacă le e ursită să se mărite în sat sau nu li-e împărțit să fie departe de mama lor.

În ajunul anului nou mai multe fete și feciori se adună la o casă, de regulă, unde e câte o „babă meșteră.“ Aici își petrec în ris și în glume. Un fecior sau o fată ia în mână doi peri de porc, face loc cu cleștele pe vatra ferbinte a focului și-i aruncă departe unul de altul, după ce mai întâiu a zis: „Dacă se vor lua N. . . cu N. N. să se stringă acești doi peri la olaltă, iar de nu să fugă unul de altul ca diacul de tămăie.“ Dacă perii s'au strins la olaltă toți strigă, că o să fie nuntă, iar de cumva cei doi peri sar unul într'o parte, altul în alta, zic că respectivi nu-s născuți unul pentru altul.

După ce i-au înșirat pe toți pe rënd trec la alte superstiții.

Acum ia — de regulă, baba mai multe farfurii, le așează pe masă și pune sub fie care câte unul din obiectele: o bucată de pâne, sare, cărbune, o sticlută mărgele, un peptine etc. Un fecior se duce afară, pentru ca să nu vadă unde sunt așezate deosebitele obiecte. După ce i s'a dat voie să intre în lăuntru, ridică o farfurie. Dacă sub farfurie se află pâne, bătrâna sibi-lină îi esplică, că soția lui o să fie econoamă bună și o să aibă pâne cu prisosință . . . Dacă o fată intrând ridică o farfurie, sub care se afla mărgelele, bătrâna se supără, oftează, compătimeste pe tinera copilă și cu anevoe spune, că va trăi rău bărbatul și va tot plânge.

Așa esplică ea la toți pe rënd, până ce nu mai are cine să ridice farfurie.

Flăcăii se duc pe ulițe, pe unde leagă drumul sau scot câte o sanie din ocol în drum, iar fetele mai rămân cu bătrâna găcitoare.

Le trimite baba pe fete să numere pari din gard începând, de unde le place, iar la al 9 lea au să pue semn legându-l cu ață roșie pentru ca să-l cunoască în zina următoare. Le spune, că dacă parul e drept o să capete un soț frumos și din contra, dacă parul e strimb.

Ei bine! Din toae aceste profetii fetele știu, că o să se mărite după teutare sau cutare, dacă cu bărbatul vor trăi bine sau nu, dacă el va fi frumos sau

urit, dar nu știu, când o să se mărite? Baba le satisface curiozității.

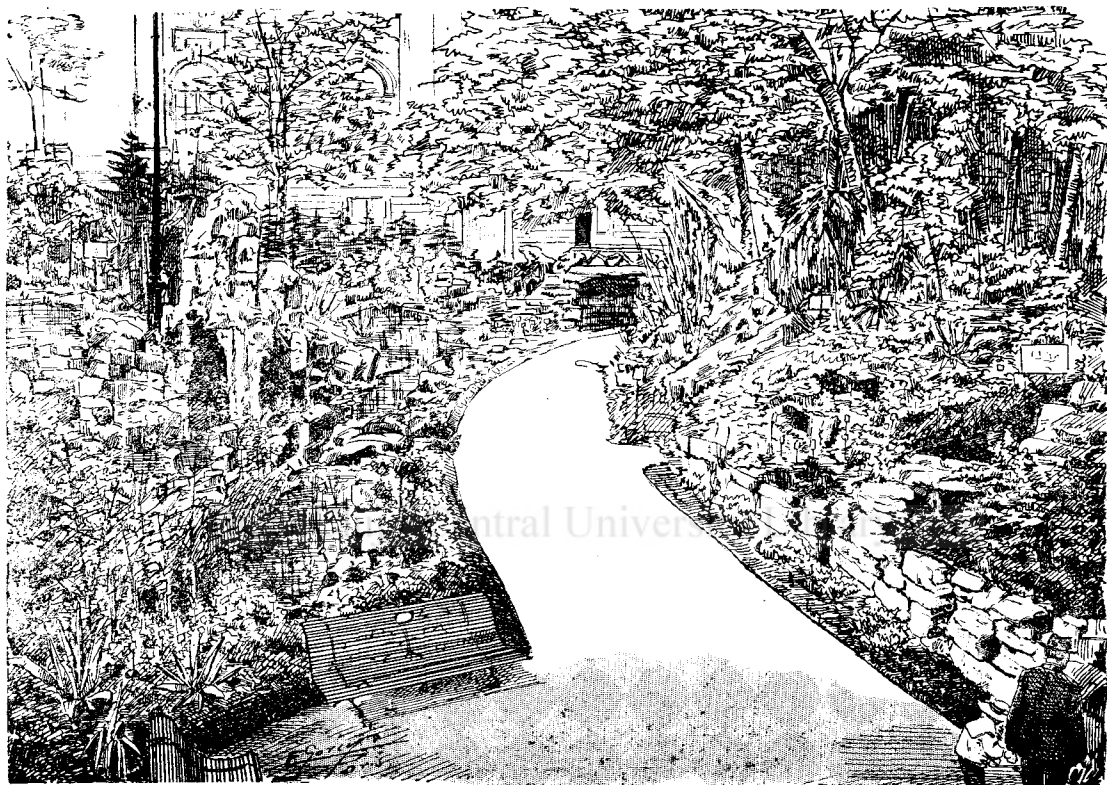
Le trimite acum acasă, fiind târziu — zicându-le să bată cu piciorul în ușa cotelului și să zică încetisor: „hop în ăst an.” Dacă porcul va grohăi e semn bun. Ea se va mărita în cășlegile acestea. Dacă însă porcul tace, trebuie să bată cu piciorul din nou și să întrebe: „dar de-amu într'un an?” și decumva și acum tace e semn, că încă nu i-a venit ursitul

Iei colea se aude câte un grup de colindători, iar câte un câne trezit fiind din culcușul său latră răgușit.

Dimineața clopoțele cheamă pe credincioși la rugăciune, iar preotul din altar, după în deplinirea serviciului divin, le poștește: „An nou fericit!”

Budapesta, 14 Decembrie 1901.

Andrei.

Plante aquatice.

„Ciripituri.”¹

— Câteva reflexii inofensive. —

Sub titlul potrivit de sus, publică domnul Valer Moldovan în numărul 1 al „Revistei Ilustrate” un mic articol, în care analizează activitatea poetică a scriitorilor noștri din Ungaria și ajunge la concluzia, că „poesiile ce zi de zi apar în foile noastre nu sunt decât niște ciripituri nevinovate, cari te încântă (... Him!!) pe un minut cu melodia lor, dar nu lasă în sufletul nostru nici o urmă.”

Causa? Domnul Moldovan o vede în lipsa unui studiu serios din partea scriitorilor noștri.

„Lipsa unei culturi universale, neorientarea în

privința ideilor mari umanitare, a curentelor filosofice și literare: iată cauza pentru care mulți, aproape toți scriitorii noștri tineri nu o duc mai departe decât la câte-va versuri de dragoste, bine scrise ca formă (... minoritatea disparentă), dar cari în esență nu-s altceva decât variarea până la infinit a aceleiași idei, a aceleiași povesti vechi, vechi de când e lumea: a dragostei fericite sau înșelate cătră un *Ea*.”

Sunt cel din urmă, care s'ar indoi în exactitatea celor spuse de domnul Moldovan și cel din urmă, care ar susține, că versurile de cari e vorba sunt mai mult decât niște „ciripituri nevinovate?...” dar eu merg cu un pas mai departe.

Da, lipsa unui studiu serios e cauza, că scriitorii noștri — să folosese și eu acest termen, deși e greșală de-a numi toți începătorii de „scriitori” — nu produc

¹ Drept echou la articolul „Ciripituri” publicat în Nr. 1 al „Rev. Il.” organul „Activitatea” din Orăștie publică în Nr. 4 din a. c. aceste reflexii din pana pseudonimului „Mefisto.” De vreme ce discuția a pornit din revista noastră, ne ținem de datorință a reproduce acest articol. — Red.

nimic de valoare. Cu constatarea asta tristă însă nu mă îndestulesc, ci vreau să știu ce e cauza, că tinerii noștri scriitori nu simțesc imbold spre un studiu serios, ci se mulțumesc cu o știință superficială ușor câștigată?

Am urmărit și eu într-o dată mi-a fost cu puțință în toată viața pribege, progresarea — regresării noastre literare și m'am folosit de ori ce prilej ce mi-se îmbia, să expun cu cuvântul viu și cuvântul scris părerea mea individuală asupra acestei regresări triste, părerea că vina o poartă: *foile noastre în cari apar acele versuri.*

Cei mai mulți dintre scriitorii noștri — întrebuințez cuvântul tot cu rezerva amintită — n'au avut și nu au alt dor decât să-și vază numele tipărit, decât ca „Ea” să-i poată ceti versurile... să te miri dar' că s'ermanii nu se indeletnicesc cu studiarea gramaticii, limbei și literaturii române, când foile noastre și fără aceste cunoștințe le deschid coloanele?!

E și lucru atât de firesc! De ce se și auzi studiând scrierile autorilor celebri, de ce să petreci ciasuri lungi, singur în camera ta cu capul plecat spre vr'o carte, de ce să-ți frământezi zile întregi mintea cum să exprimi idea, ce te urmărește, într-o formă cât mai frumoasă și corectă. când și fără de toate aceste ajungi ca prin vis la renume?

N'avem critică literară! Ne lipsesc oamenii, cari să critice lucrările noastre asupra valorii lor absolute, obiective, cari să arete ce e bun și ce e rău, pentru ce e bine și pentru ce e rău!

Critica înseamnă înaintare, căci înaintarea înseamnă îndreptarea greșelilor și cum să îndreptăm noi greșelile ce nu le cunoaștem și alții nu ni-le descoper? Intreaga noastră critică nu-i decât o banală apretiere de șablon, nimic mai adânc, mai hotărât, totul superficial, evaziv!... Nu auzim și nu vedem decât de succese și începuturi „îmbucurătoare”, „promițetoare”... „de bun augur...” și câte epitețe vagi mai sunt în lume!

Nu-i vorbă, încât-va trebuie să fii și indulgent, să nu aștepti dela un începător ceea-ce de multe ori nu produce un scriitor cu trecut frumos, și apoi „trebuie să încurajăm talentele.”

Frumoasă încurajare! Frumoasă logică! Prin încurajarea asta d'o străină logică foile noastre nu fac serviciu nici „talentelor tinere” și nici publicului cetitor, căci „talentele aceste tinere” v'ed în publicarea încercărilor lor slabe o încurajare de-a scrie lucruri — și mai slabe!

Lipsa unei critice literare e cauza regresării noastre literare! N'avem bărbați cari, să critice!

Încurajarea-publicare a încercării dintăi se prefăce — ca prin farmec! — într'un passe-par-tout d'o putere absolută! „Tinerile talente” se provoacă la publicarea anterioară, redactorii d'asemenea se bazează pe ea, cetesc lucrarea asta numai fugitive, a treia n'o cetesc de loc. ci o dau de-a dreptul la cules și astfel apoi progresează — regresarea noastră literară.

Trebuie să cerem dela scriitorii noștri ceva mai mult! Să nu ne îndestulim, că versurile lor sunt bine scrise ca formă, dar să fie bine scrise și ca idei, la din contră — în coș cu ele!

Ei da, și azi amenință foile noastre mereu cu coșul de hârtie, dar' s'ermanul de el în cele mai multe cazuri numai cu *plicurile* scrisorilor face cunoștință, scrisorile însele trec în mâinile culegătorilor.

Foile noastre să fie mai scrupuloase la publicarea încercărilor, să nu publice decât ceea-ce e bun și să nu le pese că unul sau altul dintre abonați se va supăra, că nu s'a publicat încercarea fiului său... Lăsați-i numai să se supere. Nu le poți face tuturora pe voie... Dacă nu le publicați încercarea se supăra poate unul sau doi, dacă le-o publicați — poate toți ceilalți abonați...

Înainte de-a încheia vreau să mai fac o singură observare — în favorul foilor noastre. Știu că au să lupte cu multe neajunsuri, că numai cu greu se pot susține și că prin urmare nu au de unde plăti scriitorii mai cunoscuți, ci sunt avizați la colaboratori binevoitori și marimonioși...

Înaintând pe calea asta, totdeauna vor suferi de neajunsuri, căci nu-și pot ridica nivelul literar și nu-și pot câștiga noi aderenți...

Trebuie să se facă o apropiere între cetitori și foii și pasul apropierii trebuie să-l facă — foile.

Mefisto.

CRONICA.

Viitorul. Sub acest titlu a apărut în editura ziarului „Drapelul” din Lugoj un prea interesant studiu de politică din pana d-lui *Dr. Traian Vuia*, unul dintre distinși și harnicii noștri tineri, cari în oarele libere se ocupă cu serioase studii de sociologie și politică. Dl. Vuia în aceste materii e un bun cunoscător al literaturilor străine. Vederile sale espuse în broșura, de care ne ocupăm, sunt mai mult o schițare a desvoltării societății în viitor. Înșiră factorii, cari caracterizează prezentul și determină viitorul, cum sunt: omnipotența crescândă a statului, militarismul cronic, creșterea enormă a dărilor, creșterea peste măsură a birocrației și căderea libertății industriale. Se ocupă

în special cu acești factori și schițând evoluția socială, prin care trece societatea, concludă că societatea se desvoaltă spre regimul despotismului. „În despotismul viitor nu va mai fi deosebire între om și om în acel sens, că toți vor fi sclavii statului, nimica nu va mai altera oamenii, nu patria, naționalitatea, religia și multe alte idei, ci vor suride la cetirea istoriei, cum s'au putut oamenii în trecut însufleți de atâtea idei vane și a v'ersa pentru acestea atâtea sânge, precum privesc azi bătrânii maturi tinerimea, care se însuflețește pentru toate ideile trecătoare, pentru cari bătrânii nu mai au nici o susceptibilitate,” zice autorul. — Recomandăm în atențiunea publicului nostru această interesantă broșură.

Himen. Dl. *Victor Chirila*, sublocotinent c. și r. în regim. de inf. Nr. 63 din Bistrița; s'a logodit cu d-soara *Letiția Cadariu* din Ciugudiu.

Convocare. Domnii membri ai „Reuniunii mese-rișilor români din Bistrița se convoacă la adunarea generală ordinară care se va ține în 23 Februar a. c. în localul reuniunii.

Seara de anul nou în Bistrița. Spre întregirea notiței din nr. trecut, dată despre concertul aranjat de tinerimea română din Bistrița, publicăm ulterior și programa, care a fost următoarea: 1. a) Am plâns întreaga noapte. b) Șoapte de amor: Solo de voce de Dș. E. Monasterian, acomp. de pian. Dl. L. Domide, 2. Legendă, solo de violină de D-soara Valeria Poruțiu, acomp. de pian Dș. Veturia Petran: 3. Scena pastorală, potpuriu național cânt. la pian de D-soara Emilia Cutean; 4. Frunză verde margarit, solo de voce de Dl. Leooida Domide, accomp. de pian D-soara Veturia Petran 5. Prima rochie lungă. Monolog predat de D-soara Elena Domide. 6. Mazas: Duet de violină de Domnii, Leonida Domide și Aurel Iuga. 7. a) Amor, amor încântător b) E greu să uiți, solo de voce de D-soara Veturia Petran accomp. de pian de D-l Leonida Domide.

Vieța socială. În 12 Febr. n. s'a ținut în Blaj *Batul filantropic* în sala „hotelului Univers,” venitul e destinat „pentru fondul studenților morboși.” — În 15 Febr. n. va fi *petrecerea cu dans* aranjată de corpul profesoral dela gimnasiul din Năsăud în favorul fondului școlărilor morboși. — Tot în 15 Febr. va fi în Abrud *petrecerea Reuniunii femeilor din Abrud.* — în 27 Febr. n. aranjază *tinerimea română din Oradea-mare* concert împreunat cu teatru.

Necrolog. *Niculae Cristea*, asesor consistorial, fost profesor seminarial, fost membru al comitetului național, osândit în procesul Memorandului, a trecut din viață în 9 Febr. n. în Sibiu în al 68-lea an al etății. — Condolențele noastre întristatei familii.

Educația micilor principii români. Academia Română din București a primit, spre păstrare, două manuscrite prețioase, sunt urările în versuri ale micilor principii români Carol și Elisabeta, rostite în palatul regal din București, cu ocaziunea aniversării ultimei a nașterii Reginei Elisabeta a României. În ziua de 16 Decembrie 1901, la amiazi, Regina încunjurată de principele moștenitor, de principesa Maria și de micii principii Carol și Elisabeta, a primit consiliul de ministri, care prin rostul d-lui D. A. Sturdza a adus urările poporului român. După-ce consilierii tronului au depus felicitările lor, eșiră la rând tinerele odrasle ale familiei regale, principele Carol și principesa Elisabeta (de 8 și de 7 ani.) Principesa Elisabeta ținând în mână o foaie de dinsa scrisă și în fruntea căreia se vedea capul ei eșind dintr'o floare, rosti urarea pentru iubita mătușă cu dulceața cântecului unei păserele de abia luându-și sborul. Când glasul gingaș al principesei înceta, principele Carol înainta cu decisiune, ca și cum ar avea conștiință de pozițiunea lui de frate mai mare și de numele ce poartă. Și el ținea în mână o foaie scrisă de dinsel în capul căreia se vedea el însuși călare pe calul nădravăn, și el însuși recită cu voce clară și tare versurile sale de urare. Amândoi copiii se aruncară îndată în brațele Reginei, care îi sărută cu duioșie, iar ministri se uitau cu adâncă emoțiune la această vedere măreață a trei generațiuni reunite ale familiei regale a României.

DESLEGĂRI DE GÂCITURI.

Deslegarea gâciturii de șach apărută în Nr. 1. e următoarea:

S'a dus a mea iubită
S'a dus și m'a lasat
Cu inima zdrobită,
Cu un amor nemărginat.

S'a dus și nu știu oare,
Unde s'o găsească;
Să-i spui că ce mă doare
Să-i spui ce pățimesc.

Te-ai dus și ori ce-ași face
Cu totul e înzădar;
Durerea nu îmi dă pace,
Să beu acest păhar.

Te-ai dus spre bogăție
Și uiți, că m'ai iubit.
Dar' eu la sărăcie.
Nu te-am desprețuit.

De când ți-am zis la revedere
Și nu te-am mai revăzut
Lacrămile îmi curg de jale
Și suspin ne mai văzut.

Decât o viață tristă
Și un traiu nesuferit,
Mai bine un glonț de pușcă
Și o moarte la moment.

Au deslegat-o bine Doamnele și Domnișoarele: Emilia și Maria Cutean, Lucreția Mathe, Lucreția Furdui, Elena I. Morariu, Sabina Deleu, Victoria Graur, Maria Peri, Adolfină Borza, Silvia Cristea, Lucreția Bulzan, Maria Vermeșianu, Maria S. D. Cupșa.

Domnii: Silviu Coruțiu, Simeon Câmpian, Alexandru Borza, Valentin Dragan.

Premiul un exemplar „Castelul din Carpați” roman din viața poporului românesc din Ardeal l-a câștigat Maria Peri.

Gâcitură.

de: „Sili.”

Opt litere dau un nume.
Primele patru avram
Numele nruui pom ne dau.
Celelalte trei ce vin
Nume de bărbat ne spun
Care-n Testamentul vechiu
Judecător evreesc a fost.
Cealaltă, ce-a rămas e
Cea dintâi în alfabet

Gâcitură de șach

de: Vasile Moldovan.

Se desleagă după săritura calului.

	fi	da-		Sluj-	pe		di-	ui-		sunt	la		
ma	Mă-	năs.	ți-ar	re,	m'aș	ca	dar	trei	fac.	Vlă-	aș	mu-	eu!
Mă-	că	Tu	ne	n'am	bă	ni-	că-	te	vrea,	și-	să	juns	re
	ni-	re,	ti-	n'o	lu-	să	de	Ei,	popi	cum	Fru-	Dar	
ți	fru-	și	I.*			Să	meni,			mi-	că:	ce-	de-a-
so	Te-aș	Ni-	stri-			gă-	reț			in	reț	de	cu
	sup-	moa-	ți-	ri!	tin			Cân-	că	Mă-	aș	cap	
	fi?	ce	me	de	nea			tă-	ea!	tă-	tât	as-	
ta-	le-	Știi	Cu-			creș-	la			Nu-	năs-	Eu	să-n-
ce-ar	am	ru-	gea			rea.	Cân-			ca!	eu	re-a-	ta
	rea	le-	Noi	mi-	re	piept	Să	Iar	mai	ti-	cânt	mi-	
fi	Să-	cunși	pe	țin	zi-	psal-	ca-	meni!	tăi.	cânt,	Cu	nu	La
prin	gea	plin.	ce	ti-	ne-	o	și-aș	tot	pac.	me-	pro-	să	ni-
	as	văi!		le	Că			chii	hi-		mă-m-	rău	

Intre desleagătorii acestor gâcături se va sorți o carte.

POSTA REDACȚIUNEI.

N. S. in E. Poesia „Scrie” — — nu se poate publica.

V. D. in N. Poesiile, despre care întrebă, nu le-am primit dela fostul redactor. Am dispus la administrație pentru foaie.

Aureliu in C. Mulțemesse pentru urările de bine. Am lăsat să-ți trimită foaia. Servus.

A. A. in A. Poesia „Păpuții” ca idee e bună, și sujelul tractat in prosă ar fi admirabil, in forma aceasta însă nu o putem publica.

La mai mulți: numeri din trecut nu mai avem.

Mai multor poeți. Nu se publică poeziile: Când prin munți — — — Ce e omul? Așa și omul! Sărăcie, Una — — — In miserie — Din Albumul ei, la mormintul lui — Fiul rățăic, Amintiri, Un vis — Păștorii, La primăvară — O șoaptă, Cum a trecut — — — Atunci și acum, In reverii, De prin veacuri — — Trece — — — vine, Pribeag, Un dor, — — — Cum se duc, Pe album, In spini, La o copilă — Sub răchiți, Primăvara, La inviere — Cântecul recrutului, Un vis, Noaptea Sigur, Fine, Contrarul, Sara de iarnă, Departe, — Chinul dulce — Un vis, Tu știi, că te iubese, Să-l uit? — Lamentare, Adio, — Melancolie — — Aduci-ți aminte? Așa e omul! Mamei noastre, Despărțirea —

Ei. Ce-ar trebui să facem? — La oraș, Pastel, Prietenului P. — In zori de dimineață, La lună: Toate au sfințit, Ce e primul amor? — Toată lumea, — — — Unui tânăr amic, Versuri, Pe album, — Unei doamne, In seri senine, Realitate, Ieri de seară, — Ț-am respuns, — Din plângerile mele — Rami — La lonel — Ce facem? Mama — Te-am văzut, Cântec, Serisoare, Luna.? Obosit, Cugetare, Gazel — La isvor. —

—O—

Rectificare.

In poesia Nirvana publicată in Nr. 2 s'au strecurat următoarele erori, cari strică ritmul și rima. E a se corege strofa 2, șir ultim: jalea in loc de jelea, strofa 3, șir 5: ar dispore in loc de ar dispărea strofa 5, șir 2: sfișie in loc de sfășie strofa 5, șir 5, in afar' de lumi s'ar bate, iar nu... de lunci s'ar bate. strofa 7, șir 6 și 8: spațiu și nesațiu iar nu spaț și nesat, strofa 9, șir 4 soartă, iar nu soarte, strofa 9, șir 6 și-ar dispore, nu și-ar dispărea, strofa 10, șir 7: împinzind nu împânzând.